

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

„NAŠE DRUŽINA“

Č.J. ZSMS 256/2017

Předkladatel:

Název školy   **Základní škola a mateřská škola Mirošov,
příspěvková organizace**

Adresa školy   **Školní 74, Mirošov 338 43**

IZO   **650 032 829**

IČO   **70995656**

Telefon   **775 237 474**

Mailová adresa   **zs.mirosov@iol.cz**

Ředitel školy   **Mgr. Rostislav JUDL**

Zřizovatel   **Město Mirošov,
Tel. 371 783026,**

**náměstí Míru 53
IČO 00258890**

Platnost dokumentu od 1.12. 2017

razítko školy

_____ **podpis ředitele školy**

1. Úvod

Základní a mateřská škola Mirošov, příspěvková organizace se sídlem Školní 74,

Mirošov, 338 43

Vychovatelka ŠD: Simona Matějková

Telefon ŠD: 775 237 493, 371 121 900

E-mail: zsmirosov.matejkova@seznam.cz

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina (dále ŠD) se zabývá mimoškolní výchovou založenou na pedagogice volného času, která tvoří mezistupeň mezi výchovou ve škole a výchovou v rodině. Jejím hlavním posláním je poskytovat žákům v klidném a bezpečném prostředí zájmové vzdělávání a možnost relaxace a odpočinku po školním vyučování. Školní družina se nachází vedle hlavní budovy školy a je rozdělena na dvě oddělení, její celková kapacita je 62 žáků. Doklad o ukončeném zájmovém vzdělávání se nevydává.

3. Cíle vzdělávání

- respektování a rozvíjení osobnosti žáka
- umožnění seberealizace žáka v kolektivních, individuálních a řízených hrách
- prevence sociálně patologických jevů
- vést žáka k účinnému využívání volného času
- začlenění cílů ekologické výchovy do průběžné činnosti ŠD
- ovlivňování vztahů k přírodě a odpovědnosti za jednání vůči prostředí
- utváření pozitivních vztahů mezi žáky
- vést k rozvoji logického myšlení
- rozvíjet estetické cítění a chování
- rozvíjet schopnost najít si své místo ve skupině
- vychovávat ke zdravému životnímu stylu
- prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí

Činnost školní družiny je zaměřena tak, aby vyhovovala požadavkům režimu dne žáka, duševní hygieny, střídání klidných a pohybově náročných činností, práce a odpočinku, organizovaných a spontánních činností. Je nezbytné, aby vyhovovala potřebám a zájmům žáků a zároveň respektovala jejich věkové zvláštnosti.

4. Délka a časový plán

ŠVP platí pro školní rok 2017/2018 a 2018/2019.

Tematicky je rozdělen do čtyř bloků (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody).

Program umožňuje operativně reagovat na případné změny podmínek a přesouvat témata nebo jejich části během školního roku.

Žáci mohou na základě svých přání, námětů a zájmů náplň a činnost měnit.

5. Formy vzdělávání

- příležitostná (výlety, návštěvy knihovny, divadla...)
- pravidelná (odpočinková a rekreační činnost, výtvarné a pracovní činnosti, příprava na vyučování, zájmové útvary...)
- spontánní (volné hry žáků v ranních a odpoledních družinách)

Základem veškerých činností ŠD je aktivita, založená na vytváření zážitků žáků, které rozšiřují vědomosti, dovednosti a navazují na kladné emoce. Vytváří správné vztahy žáků k okolí, sebeobsluze a společenským návykům.

6. Obsah vzdělávání – naplňování ŠVP

Pro ŠD je na každý rok školní rok zpracován celoroční plán činností.

V rámci pedagogického procesu se ŠD zaměřuje na rozvoj klíčových kompetencí, které se prolínají všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

Kompetence k učení:

- učí se s chutí, práci dokončí
- klade si otázky a hledá na ně odpověď
- uplatňuje získané vědomosti a informace v praktických situacích a dalším učení

Kompetence k řešení problému:

- všímá si dění okolo
- snaží se řešit situace a problémy
- při jejich řešení užívá své vědomosti a logické postupy
- uvědomuje si, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli

Komunikativní kompetence:

- ovládá řeč
- vyjadřuje své myšlenky
- formuluje otázky a odpovědi ve větách
- komunikuje bez ostychu a kultivovaně se svými spolužáky a dospělými (ne sám s cizími lidmi)

Sociální a personální kompetence:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, odpovídá za ně a nese důsledky
- chová se ohleduplně, citlivě, rozpozná nevhodné chování a nespravedlnost
- odmítá agresivitu a šikanu
- spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit a umí přijmout kompromis
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, respektuje jiné – cizince, zdravotně znevýhodněné a snaží se jim pomáhat

Občanské kompetence:

- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem
- uvědomuje si práva svá i druhých
- chová se odpovědně ke svému prostředí (přírodní i společenské)
- dbá na své osobní zdraví i zdraví a bezpečnost druhých

Kompetence k trávení volného času:

- orientuje se v nabídce trávení volného času
- umí si vybrat takovou činnost, která odpovídá jeho dispozicím
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech
- dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času

7. Podmínky přijímání a ukončování docházky uchazečů

Žáci jsou přijímáni na základě písemné přihlášky na dobu jednoho školního roku. Jejím součástí je sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny a informace o jeho zdravotním stavu. O přijímání a vyloučení rozhoduje ředitel školy. Do družiny jsou přijímáni žáci I. stupně ZŠ, přednostně žáci 1. a 2. tříd, žáci dojíždějící a žáci s komplikovanější rodinnou situací. Odhlášení ze školní družiny je nutné provést písemnou formou.

Při zařazení žáků do školní družiny jsou zákonní zástupci žáka prokazatelně seznámeni s řádem školní družiny (příloha Vnitřní řád školní družiny).

8. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Do školní družiny docházejí také žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Podle stupně podpůrného opatření a charakteru jejich znevýhodnění jsou začleňováni do volnočasových aktivit. Průběžně je jim věnována zvláštní pozornost, snažíme se o individuální přístup, ale i o zařazení těchto žáků do kolektivu vrstevníků.

Mimořádně nadaným žákům jsou k dispozici didaktické a logické hry, stavebnice, deskové a společenské hry.

Velice významná je spolupráce s třídními učiteli a rodiči. V současné době nemá žádný z pedagogických pracovníků vzdělání v oboru speciální pedagogiky.

Práce s žákem s řečovou vadou

- vycházíme z typu poruchy (neurotické poruchy, poruchy plynulosti, poruchy artikulace)
- nenutíme k verbálním projevům před skupinou
- spolupráce rodiny a logopéda
- spolupráce s učitelem žáka
- předcházíme komplexu méněcennosti

Práce s žákem se sluchovou vadou

- žáka neoslovujeme zezadu nebo ze strany, zajistíme dobrou viditelnost našeho obličeje
- při rozhovoru odstraníme všechny další zdroje zvuku (další hovor)
- navazujeme dobrý osobní kontakt, ujasníme si, jakým způsobem je žák schopen komunikovat
- u nedoslýchavých dodržujeme vzdálenost maximálně 1 m, aby žák mohl vnímat i sluchem
- u těžce sluchově postiženého žáka dodržujeme maximální vzdálenost na odezírání 4 m (dobrá viditelnost úst), nechodíme po třídě
- při nepochopení nabídneme možnost zopakování bez projevů netrpělivosti
- používáme zřetelnou výslovnost, pomalejší řečové tempo, mezi větami děláme krátké pauzy, volíme kratší věty, jednodušší slovní zásobu
- respektujeme technické podpůrné prostředky (sluchadla)

Práce s žákem se zrakovou vadou

- přicházíme-li k žákovi, ohlásíme se mu
- poskytujeme pocit bezpečí, vedeme žáka k samostatnosti
- při komunikaci s žákem odstraníme rušivé zvuky
- přiměřeně rozvíjíme zbytky zraku
- nevyhýbáme se slovům souvisejícím se zrakovým vnímáním
- nepřestavujeme věci v okolí žáka

Práce s žákem s tělesným postižením

- vycházíme z typu postižení
- respektujeme zvýšenou unavitelnost
- při komunikaci s žákem na vozíku dbáme, aby naše obličeje byly ve stejné výši
- žáka zbytečně nevyčleňujeme ze skupinových pohybových aktivit, vymyslíme mu v nich důstojnou roli

Práce s žákem s mentální retardací

- nasloucháme, dáváme najevo, že jeho city vnímáme a chápeme
- povzbuzujeme žáka v každodenní činnosti, dáváme mu najevo, že věříme v jeho úspěch
- chválíme žáka veřejně
- věnujeme pozornost především kladným stránkám osobnosti žáka
- všímáme si nejen slovních ale i neslovních projevů žáka
- respektujeme individuální pracovní tempo
- učíme žáka běžným životním situacím, odpovědnosti, řešení problému krok za krokem

Práce s žákem se specifickou poruchou učení

- nešetříme pochvalou, oceňujeme za dobré výkony a za projevenou snahu
- pracujeme s žákem málo ale často, využíváme zájmu žáka
- umožníme mu dostatek pohybu
- vyloučíme při práci všechny rušivé podněty

Práce s žákem se specifickou poruchou chování

- předem stanovíme pravidla a výchovné prostředky (odměny, tresty) a jsme důslední v jejich dodržování
- reagujeme vždy klidně, všímáme si každého pozitivního chování žáka (pochválíme)
- vyvarujeme se častým negativním příkazům, trpělivě opakujeme, objasňujeme požadavky na splnění úkolu
- děláme s žákem vždy jen jednu věc
- volíme úkoly přiměřené jeho schopnostem
- nehodnotíme jenom výkon, ale i snahu
- rozeznáváme varovné signály, odvádíme jeho pozornost na něco jiného
- nesrovnáváme žáka s ostatními žáky

9. Personální podmínky

V ŠD pracují celkem 2 vychovatelky, které mají odpovídající pedagogické vzdělání podle Zákona o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů č.563/2004 Sb. a dále asistentky pedagoga, které asistují při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vychovatelky se zúčastňují akreditovaných kurzů, programů dalšího vzdělávání pedagogů a využívají samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti pro ŠD.

10. Materiální podmínky

Školní družina využívá pro svou činnost vlastní prostory (dvě samostatné místnosti). K dispozici má však i další prostory školy a to tělocvičnu, dílnu a PC učebnu. Vybavení a uspořádání odpovídá dětem mladšího školního věku. K odpočinku mohou žáci využívat plochu koberce. Stolní hry, stavebnice a hračky jsou uloženy ve skříňkách a policích. K dispozici jsou i papíry, pastelky, fixy, voskové pastely, nůžky a lepidla. Dále mohou děti využívat malou knihovnu ŠD s dětskými knihami a časopisy. Pro pobyt venku je k dispozici školní hřiště a lanové centrum.

11. Ekonomické podmínky

ŠD je placenou službou a vybírá se za ni poplatek. Platba je uplatňována převodem z účtu rodičů. Část těchto finančních prostředků je použita na nákup výtvarných materiálů a na zkvalitnění interiéru jednotlivých oddělení ŠD.

12. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Prostory jsou v souladu s vyhláškami č. 410/2005 Sb. a č. 106/2001 Sb. Pravidla chování žáků a zajištění jejich bezpečnosti při pobytu ve školní družině jsou stanoveny ve Vnitřním řádu ŠD, Školním řádu a rádech dalších prostor, které školní družina využívá.

13. Časový plán akcí pro školní družinu

Časový plán se bude pravidelně obměňovat formou přílohy tohoto dokumentu.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Formulace činností – výstupy	Téma	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • vyprávíme si o životě naší rodiny • kreslíme a malujeme, jak trávíme volný čas s rodiči • ptáme se , co kdo v rodině dělá – kresba, malba, koláž • popisujeme byty v nichž bydlíme a jejich zařízení • stavíme si ideální dům, kde bychom chtěli bydlet, svůj pokojíček – ze stavebnicových dílů • vyprávíme si o našem domě, co se odehrálo, s kým se kamarádíme- příhody kreslíme nebo zapisujeme • při vycházkách stavíme dle fantazie byt, dům z přírodních materiálů, soutěžíme o nejhezčí stavbu • společně se navštěvujeme, ukazujeme si nejmilejší hračky, ve škole si pak vyprávíme o svých zážitcích	Náš domov U nás doma	OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> • ukazujeme si, kde jsou jednotlivé třídy, kabinety, jídelna, tělocvična, ředitelna apod. • zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje • zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, a co bychom rádi změnili – píšeme o naší škole reportáž a ilustrujeme ji • projektujeme ideální třídu, která by se nám líbila a do níž bychom rádi chodili, a návrhy výtvarně zpracujeme • zdobíme školní družiny, vymýšlíme a kreslíme logo družiny nebo	Škola Naše škola není bludiště	MKV – jak se chováme k cizincům, umíme respektovat názory,

<p>oddělení</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyprávíme si o ochraně a bezpečnosti školního majetku, jak ho chráníme a zároveň přemýšlíme, jak prostředí ve kterém jsme můžeme vylepšit (květiny, obrázky apod.) • ve spolupráci s třídní učitelkou udržujeme pořádek jak ve třídě, tak i v šatnách • pomocí určených služeb se snažíme o co nejhezčí prostředí, soutěžíme o nejlepší službu • hledáme ve škole nebo v jejím blízkém okolí „ukrytý poklad“ - orientační soutěž 		<p>způsoby chování a myšlení jiných lidí ?</p> <p>OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce</p>
<ul style="list-style-type: none"> • povídáme si o cestě do školy a domů, ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy • zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam (o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují) • hledáme smysl dopravního značení, např. přechodů (zeber) na ulicích, semaforů na křižovatkách apod. Při vycházce sledujeme dodržování pravidel silničního provozu na těchto místech a uvědomujeme si příčiny dopravních nehod. • soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů • vyrábíme si dopravní značky • na dopravním hřišti si hrajeme na policisty, chodce, cyklisty • soutěžíme v jízdě zručnosti na kole (družstva, jednotlivci, zástupci oddělení) 	<p>Cesta do školy</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • čteme na pokračování (knihy se školní tematikou), ptáme se, dáváme si hádanky, domýšlíme konce kapitol, vedeme fiktivní rozhovory s hrdiny apod. • tvoříme papírový (krabicový) model školy a jejího nejbližšího okolí • vyrábíme piktogramy pro oddělení školní družiny, tříd, pracoven, kluboven a další prostory naší školy • představujeme si, co bychom viděli skrytou kamerou ve třídě (při vyučování, o přestávce) – pracujeme ve skupinách nebo ve dvojicích, které dostanou čas na přípravu. Potom své scénky předvedou ostatním. 	<p>Škola – stánek vzdělávání</p>	<p>MKV – jak se chováme</p> <p>k cizincům, umíme respektovat názory, způsoby chování a myšlení jiných lidí ?</p>
<ul style="list-style-type: none"> • plánujeme nejkratší cestu ze školy na vlakové a autobusové nádraží – používáme mapku města a popisujeme cestu. Hledáme orientační body na naší cestě. • rozhodujeme se, odkud pojedeme, vyhledáváme spojení do různých míst (pracujeme s vývěskami)- vycházka na vlakové a autobusové nádraží • hledáme dopravní spojení pomocí internetových stránek, telefonických informací apod. • výtvarně znázorňujeme různé hromadné dopravní prostředky • hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem, metrem, tramvají, jsme v roli cestujícího dítěte, dospělého, revizora atd. • odhalujeme nástrahy na cestách pro chodce a cyklisty (cesty po silnici v místě, kde chybí chodník apod. • v rámci tématu Cyklisté na dopravním hřišti a na krátkém výletě si upevňujeme znalosti pravidel o bezpečnosti a kontrolujeme vybavení kol. • zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole – beseda s názornými 	<p>Čím jezdíme a čím můžeme jezdit</p>	

<p>ukázkami</p> <ul style="list-style-type: none"> • soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy 		
<ul style="list-style-type: none"> • Na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města (budovy, stromy, sochy, pomníky, vodní toky, nápisy na sídlech institucí, dominanty) • kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme (přírodní zákoutí, hřiště, kino, knihovna) • společně výtvarně zpracujeme naše město – někdo maluje domy, jiný stromy, další sochy...vše potom vystříháme a sestavíme kolektivní výtvarné dílo • vymýšlíme, jak by mohlo vypadat ideální město (vesnice) – kolektivní skládanka z obrázků nebo ze stavebnic. • kreslíme mapu místa, kam chodíme na procházku • putujeme na určené místo podle vlastnoručně vyrobené mapky 	<p>Město, v němž žijeme</p>	<p>MKV – jak se chováme</p> <p>k cizincům, umíme respektovat názory, způsoby chování a myšlení jiných lidí ?</p>
<ul style="list-style-type: none"> • návštěva -pošta, knihovny, lékárny, nákupního střediska, spořitelny informačního střediska apod. • všechna tato místa postupně navštěvujeme a popřípadě i vyzkoušíme služby těchto institucí • povídáme si o institucích v našem městě, namalujeme, co jsme viděli a zažili • hrajeme si na návštěvníky našeho města, kteří se ptají, kde u nás najdou různé zajímavosti (druhá skupina pro ně připraví program) 	<p>Návštěvníci</p>	<p>MDV - techniky lidské komunikace</p> <p>OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Na vycházkách si vyprávíme o tom, kde v našem městě pracují a co dělají policisté, hasiči, knihovnice, prodavači, lékaři, zdravotní sestry, řidiči, popeláři atd. • kreslíme, čím bychom chtěli být 	<p>Jak žijeme</p>	<p>OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce</p>

<ul style="list-style-type: none"> • hledáme zdůvodnění, proč jsme si vybrali nakreslené povolání a důvody zapisujeme a porovnáváme je, zjišťujeme, co musíme umět pro výkon vybrané profese 		
<ul style="list-style-type: none"> • besedujeme na téma Ten dělá to a ten zas tohle, zajímáme se o služby v místě bydliště (sklenář, čistírna, restaurace, kadeřnictví, apod.) • nakupujeme a prodáváme – hra na prodavače a kupující. • jdeme kupovat dárky nebo věci potřebné na výlet apod. – vycházku spojíme s drobnými nákupy 	Naši pomocníci	MKV - lidská solidarita
<ul style="list-style-type: none"> • besedujeme o práci příslušníků policie a o porušování zákona (alkohol, drogy, krádeže apod.), ptáme se, jak takovému trestnému jednání předcházet. • besedujeme s příslušníkem policie o jeho práci, předem si písemně připravujeme otázky. 	Ochránci pořádku	MKV - lidská solidarita MDV - techniky lidské komunikace
<ul style="list-style-type: none"> • posíláme dopisy, hrajeme si na doručovatele, při exkurzi zjišťujeme, co všechno musí umět pracovník pošty. • píšeme pohledy s adresou, kupujeme známky • hledáme dům podle adresy • navrhujeme známky s místními motivy (na pohled, dopis apod.) 	Na poště	MDV - techniky lidské komunikace
<ul style="list-style-type: none"> • jdeme navštívit knihovnu • diskutujeme o hrdinech • připravujeme čtenářskou anketu • čteme pověsti a příběhy z našeho regionu • z různých materiálů tvoříme postavičky z pohádek, které jsme si oblíbili 	Cesta do knihovny	MDV - techniky lidské komunikace OSV: - osobnostní rozvoj a sociální

<ul style="list-style-type: none"> vyrábíme obal na knihu a obalujeme ji, tvoříme záložku do knihy vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi 		rozvoj – lidská spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> hledáme básničky a písničky o našem městě, soutěžíme ve znalostech i ve zpěvu společně skládáme básničku nebo písničku o našem městě napíšeme krátkou zprávu na nástěnku pro spolužáky připravujeme „televizní“ soutěž o znalostech (např. naše obec, naše republika...) 	Jsme básníky, zpěváky a novináři	MDV - masmedia a jejich vliv na morálku
<ul style="list-style-type: none"> na vycházce hledáme zajímavá místa, historické budovy a potom je kreslíme 	Objevitelé	
<ul style="list-style-type: none"> kreslíme plánek nejbližšího okolí na plánu společně hledáme známá místa a označujeme je symboly, které je budou dobře charakterizovat vybíráme si blízké místo, na které dojdeme podle našeho plánu, hledáme nejkratší cestu tvoříme plastickou mapu našeho okolí stavíme krajinu z přírodního materiálu seznamujeme se s mapovými značkami, učíme se je poznávat 	Za humny Cesty do blízkého i vzdáleného místa	OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> soutěžíme ve vyhledávání značek na libovolných mapách a kreslíme je vysvětlujeme si trasu výletu na mapě a zakreslujeme si mapové značky do náčrtku učíme se určovat světové strany, používáme k tomu různé postupy cestujeme prstem po mapě, 	Cestou necestou Jsem Čech, vím, kde žiji	

<p>„navštěvujeme“ známá místa, kde někteří z nás už byli a vyprávíme o jejich zvláštностech</p> <ul style="list-style-type: none"> • klademe si otázky, kde a kdy bych chtěl žít a proč, kam bych se chtěl podívat • sestavujeme mapu ČR z různých materiálů 		
<ul style="list-style-type: none"> • soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen (názvy měst, hradů, zámků a řek rostlin...), zajímáme se o vlajky států, které si zapíšeme podle abecedy a nakreslíme si je 	Cestovní abeceda	
<ul style="list-style-type: none"> • navštěvujeme muzea, o zážitcích si povídáme, píšeme o nich, kreslíme je • čteme si a posloucháme pověsti o našem městě, besedujeme o historii • hledáme a navštěvujeme místa, kde k událostem podle pověsti došlo • ilustrujeme přečtené pohádky a pověsti • plánujeme výlet na historické místo (jak a čím pojedeme, co uvidíme, co o místě víme a co musíme ještě zjistit, čeho si všimneme) • besedujeme se staršími o rozdílech mezi životem dříve a dnes • připravujeme výstavku našich prací o minulosti našeho bydliště 	Tradice našeho města Jak bylo dříve – naše historie	
<ul style="list-style-type: none"> • vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky • vyrábíme masopustní masky • pořádáme dětský karneval • uspořádáme výstavku masopustních masek 	Masopust	
<ul style="list-style-type: none"> • besedujeme o lidových tradicích a zvycích, čteme úryvky z knížek s tématem jara • vyrábíme tradiční předměty – Velikonoce • zpíváme písně o jaru – tradiční i moderní 	Máme jaro	
<ul style="list-style-type: none"> • proměníme se v čarodějnice – 	Rej čarodějnic	

<ul style="list-style-type: none"> výroba masek příprava na rej čarodějnic soutěžíme o „nejhezčí“ čarodějnici 		
<ul style="list-style-type: none"> Tradiční místní slavnost jarmark připravujeme Vánoční besídku (učíme se písničky, připravujeme program pro kamarády) 	Tradiční místní slavnost (besídky, trhy apod.)	

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

2. Lidé kolem nás

Formulace činností – výstupy	Téma	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> představujeme povolání našich rodičů, kreslíme povídáme si o našich prarodičích vylepšujeme vzhled herny, opravujeme poškozené věci čteme si pohádky z různých světadílů blahopřejeme všem, kteří mají svátek nebo narozeniny vyrábíme masky, učíme se tancovat na karneval čteme si knížky o Vánocích, vyrábíme čerty, Mikuláše a anděly, učíme se a zpíváme koledy, vyrábíme ozdoby z papíru, ořechových skořápek a jiných přírodnin, hernu zdobíme vánočními motivy, vyrábíme dárečky pro vánoční trhy 	<p>Rodina</p> <p>vizitka naší rodiny</p> <p>do rodiny patří také dědeček a babička</p> <p>učíme se toleranci a pořádku</p> <p>všude žijí lidé</p> <p>Svátky a oslavy</p> <p>Náš karneval</p> <p>Čas adventní</p>	<p>MKV - lidská solidarita</p> <p>MDV - techniky lidské komunikace</p> <p>OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce</p>
<ul style="list-style-type: none"> čteme o zvycích spojených s jarem, zdobíme hernu, okna symboly jara povídáme si o významu Dne 	Velikonoce	

<p>dětí, soutěžíme, závodíme, tančíme při diskotéce</p> <ul style="list-style-type: none"> • besedujeme o slovech děkuji, prosím, omlouvám se, učíme se správně zdravít, podat ruku, požádat o něco, zeptat se zda si můžeme přisednout v autobuse apod. • připomínáme si, jak se chovat v kině, divadle, na výstavě • pomocí říkadel a básniček cvičíme rytmus a melodii jazyku, cvičíme si jazyk – jazykolamy, dechová cvičení, • čteme s porozuměním a správnou artikulací z knih a časopisů • pantomimicky předvádíme povolání, pocity, děje či situace ze známých pohádek • při stolování dodržujeme základní hygienické návyky, kulturní prostředí si připravujeme i při svačinách • povídáme si o pořadech v televizi, hrajeme vědomostní televizní soutěž 	<p>Náš den „D“</p> <p>Jak se správně chovat</p> <p>Známe kouzelná slovíčka</p> <p>Návštěva kina, divadla</p> <p>Mluvíme správně</p> <p>Řekni to beze slov</p> <p>V naší jídelně</p> <p>Co jsme viděli a slyšeli ve sdělovacích prostředcích</p>	<p>MDV - techniky lidské komunikace</p> <p>MDV - techniky lidské komunikace</p>
--	---	---

Člověk a jeho zdraví

Formulace činností - výstupy	Téma	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • V encyklopedii zjišťujeme zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích, na obrysu dokreslujeme nejdůležitější tělesné orgány, soutěžíme v kvízu na téma „mé tělo“ • Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu • Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu • Kreslíme ovoce a zeleninu, v časopisech hledáme obrázky zdravých potravin (formou soutěže), soutěžíme ve smyslovém poznávání zeleniny, ovoce apod. 	<p>Poznáváme své tělo</p> <p>Já - my</p> <p>Pečujeme o své zdraví, co nám prospívá, co nám škodí</p> <p>Naše tělo – kouzla pro zdraví</p> <p>Čistota – půl zdraví</p> <p>Náš zdravý jídelníček</p>	<p>OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Čteme si o dětských nemocech a jejich léčení, povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, učíme se ošetřovat jednoduchá zranění, hrajeme si na lékaře a pacienta • V atlase rostlin vyhledáváme léčivky, besedujeme s odborníky na rostlinky • Předvádíme jak se chovat na ulici, v dopravních prostředcích apod. a bychom se vyhnuli úrazu, pořádáme výlet doprav. prostřed. a procvičujeme bezpečnou orientaci v okolí, učíme se zásadám první pomoci • Denně chodíme do přírody, na školní hřiště apod., pro naše hry využíváme přírodní prostředí, hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě 	<p>Chci být zdravý</p> <p>Příroda léčí</p> <p>Co nás může ohrozit</p> <p>Chodíme ven každý den</p> <p>Každodenní pobyt venku</p>	<p>MKV - lidská solidarita</p>

<ul style="list-style-type: none"> Seznamujeme se s pravidly míčových her, nacvičujeme vybíjenou i kopanou na hřišti a v tělocvičně, jednotlivá oddělení družiny soutěží v míčových hrách. 	Míčové hry	
---	------------	--

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

3. Lidé a čas

Formulace činností - výstupy	Téma	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> Vyprávíme si o denním režimu, kreslíme, co nás baví, co neradi děláme, co musíme udělat, formou her vyrábíme denní činnosti, přiřazujeme k nim vhodnou dobu, povídáme si o tom, jak a kdy čas špatně využíváme 	Náš denní režim Co stihneme během dne	
<ul style="list-style-type: none"> Povídáme si o správném využívání volného času – kreslíme k tomu obrázky, povídáme si o tom, jak jsme prožili víkend, prázdniny apod., plánujeme, malujeme 	Jak jsme prožili včerejší den	MDV - masmedia a jejich vliv na morálku
<ul style="list-style-type: none"> Připravujeme náměty na vycházky v různých ročních obdobích, kreslíme, co se nám na akcích líbilo, nelíbilo 	Náš kalendář	
<ul style="list-style-type: none"> Povídám si, kdy je nejvhodnější doba na přípravu na vyučování, používáme hry na procvičení paměti, pozornosti, schopnosti soustředit se 	Kdy se nejlépe připravujeme do školy	

<ul style="list-style-type: none"> Učíme se znát hodiny, kreslíme si hodiny, na vycházkách pozorujeme různé typy hodin, vyrábíme vlastní papírové hodiny 	Měření času	
<ul style="list-style-type: none"> Vyprávíme si, jak je důležité přijít včas, učíme se vážit si svého času, povídáme si jak je nebezpečný spěch – dochází ke zraněním 	Přesnost a dochvilnost	OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> Vyprávíme si o prázdninách, můžeme přinést pohlednice nebo kreslíme, před prázdninami plánujeme, co budeme dělat, jak vyplníme svůj volný čas, po návratu si povíme, co se nám podařilo splnit, co ne a proč 	Co děláme ve volném čase	
<ul style="list-style-type: none"> Prohlížíme si fotografie své i svých kamarádů, vyprávíme si příběhy z našeho dětství a malujeme 	Jak se lidé mění Když jsme byli malí	OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> Vyprávíme si o prarodičích, jak to bylo, když oni byli malí 	Když velcí byli malí	
<ul style="list-style-type: none"> Vyprávíme si o našem městě, povídáme si o historii našeho města 	Jak se mění věci, budovy, naše město Změny města, sídliště	
<ul style="list-style-type: none"> Vyprávíme si o naší škole, jak dlouho stojí, kam chodili rodiče dětí 	Besedujeme o naší škole	
<ul style="list-style-type: none"> Povídáme si, jak vypadali staré učebnice, zařízení školy za dob rodičů, prarodičů 	Z čeho se učili naši rodiče	
<ul style="list-style-type: none"> Vyprávím si, jak pomáháme doma – různé příběhy, čteme o životě dětí dříve a dnes, navštěvujeme skanzeny, muzea, zámky 	Jak pomáhaly děti dříve a dnes	MKV - lidská solidarita
<ul style="list-style-type: none"> Pořádáme přehlídky oblečení, účesů, co nosíme dnes a co se nosilo dříve, 	Detektiv v šatníku	

porovnáváme různé druhy oblečení		
<ul style="list-style-type: none"> Besedujeme, jak se žilo dříve, čteme knihy o životě dříve, vypravujeme, co jsme se dověděli od prarodičů, připravujeme kvízy o návštěvě muzea, skanzenu apod. 	Putování časem	OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy, ilustrujeme pohádky, hrajeme pohádky, prohlížíme časopisy o módě, bydlení 	Lidé a minulost	
<ul style="list-style-type: none"> Hrajeme různé hry (např. na řemesla, jdeme na ukázky rukodělných prací, zkusíme zhotovit některé výrobky) výroba papíru... 	Řemesla u nás	
<ul style="list-style-type: none"> Kreslíme, vybarvujeme, skládáme, jak se dříve žilo na vesnici, pořádáme vycházky po městě, po vycházkách si vyprávíme o tom, co jsme viděli, co se nám líbilo, nelíbilo, jak bychom bydleli, kdybychom žili dříve 	Jak se bydlelo	

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4. Rozmanitosti přírody

Formulace činností – výstupy	Téma	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> na vycházkách pozorujeme přírodu kreslíme (stromy, keře, květiny, krajinu) využíváme listy a plody pro koláže	Příroda okolo nás – rostliny a živočichové Jak se mění strom	OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> při vycházkách do lesa upevňujeme pravidla chování přírodě, sbíráme plody a zhotovujeme z nich drobné šperky stavíme objekty z přírodnin obtiskujeme listy, využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti	Stavíme z přírodnin	
<ul style="list-style-type: none"> učíme se poznávat hmyz čteme knihu Ferda Mravenec pozorujeme mraveniště, učíme se je chránit	Město v lese	
<ul style="list-style-type: none"> pozorujeme život na stromech učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu kreslíme, modelujeme ptačí hnízdo s mláďaty v zimě pozorujeme stopy zvířat na sněhu besedujeme nad obrázky ptáků, využíváme populárně naučnou literaturu krmíme ptáčky v zimě, víme co jim chutná / škodí	S hlavou v oblacích	OSV: - osobnostní rozvoj a sociální rozvoj – lidská spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> povídáme si o různých odrůdách květin a o jejich podmínkách k životu pečujeme o květiny- pěstujeme, přesazujeme,	Naše květiny	EV: - lidské aktivity a problémy životního prostředí

<ul style="list-style-type: none"> zaléváme z květin si vytváříme hezké životní prostředí jedeme na exkurzi do botanické zahrady 		
<ul style="list-style-type: none"> pozorujeme klíčení semínek kreslíme na proužky papíru „film“ na téma Jak rostou naše sazeničky 	Jak se budí semínko	
<ul style="list-style-type: none"> Z časopisů a jiných ilustrací si vytvoříme pexesa s obrázky živočichů, brouků, rostlin hrajeme (pexesa, kvarteta) s náměty živočichů a rostlin při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem sbíráme zajímavé kameny malujeme na oblázky, které jsme donesli z vycházek 	Záhady pod kameny	EV: - lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> soutěžíme v poznávání zvířat podle siluet vyhledáváme přírodovědné nesmysly soutěžíme ve vymýšlení názvů rostlin, zvířat začínajících určenými písmeny abecedy určujeme rostliny podle výrazné vůně a hmatu (česnek, mateřídouška ...) soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, rostlin na vycházce do přírody poznáváme plody stromů podle hmatu, zkoušíme jak skáče žába, jak se plazí had... 	Za dobrodružstvím do přírody	EV: - lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> besedujeme o právech každého živočicha na život vyprávíme si o útulcích pro zvířata (navštívíme Psí útulek v Plzni) v rámci Dne proti hluku jdeme do lesa a hrajeme hru „Bzučím tiše“ zajímáme se o planetu Zemi a o chráněné živočichy, 	Práva zvířat	EV: - lidské aktivity a problémy životního prostředí

<p>pracujeme s tzv. Červenou knihou</p> <ul style="list-style-type: none"> • v dubnu, Měsíci ptactva, přemýšlíme, co znamenají ptáci v našem životě a jak se o ně starat, v knížkách hledáme informace o právě přilétajících druzích • při vycházce do lesa nasloucháme zvukům přírody, tříbíme své smysly, pátráme po lesních produktech, které nás živí 		
<ul style="list-style-type: none"> • vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme jakou péči potřebují • kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme 	Naši kamarádi - zvířátka	EV: - lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • získáváme informace z knih o životě zvířat v ZOO • navštívíme ZOO , poznáváme exotická zvířata • na vycházkách poznáváme, kteří živočichové žijí volně v našem okolí • pozorujeme zvířata a jejich stopy • z barevných papírů skládáme zvířátka (origami) • kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm 	Zvířata a jejich mláďata	
<ul style="list-style-type: none"> • besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty • čteme si o přírodě a jejich proměnách • učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou • dramatizujeme jednoduché pohádky zvířecími hrdiny 	Roční období Příroda a my	
<ul style="list-style-type: none"> • na vycházkách pozorujeme změny a malujeme je • soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně • vyrábíme draky • povídáme si, jak a kdy 	Podzim	

<ul style="list-style-type: none"> sklízíme, uchováváme ovoce a zeleninu při vycházkách pozorujeme podzimní práce na zahradě 		
<ul style="list-style-type: none"> pomáháme zvířátkům a ptákům přežít zimu kreslíme a malujeme zimní krajinu vyrábíme zvířátka z papíru 	Zima	
<ul style="list-style-type: none"> na vycházce pozorujeme jarní práce na poli a v zahradě kreslíme a malujeme první jarní květiny sbíráme léčivé byliny navštívíme psí útulek kreslíme a malujeme mláďata domácích zvířat pleteme pomlázky 	Jaro	
<ul style="list-style-type: none"> vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce vyrobíme si svůj týdenní kalendář z papíru 	Týden, měsíc, rok	
<ul style="list-style-type: none"> v literatuře vyhledáváme pranostiky, čteme je a uvažujeme o jejich smyslu 	Počasí, pranostiky na každý den	
<ul style="list-style-type: none"> besedujeme o vodě, jejich skupenstvích a o významu vody kreslíme koloběh vody v přírodě 	Voda, vodní hrátky	
<ul style="list-style-type: none"> sbíráme náměty co a jak by se dalo zlepšit v našem životním prostředí vytvoříme plakát ke dnu Země při vycházkách do okolí školy a bydliště pozorujeme čistotu a úpravu okolí, působení výfukových plynů na stromy pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny třídíme odpad 	Environmentální výchova Chráníme si své životní prostředí Den Země	EV: - lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS
<ul style="list-style-type: none"> besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu hrajeme hru Co do lesa nepatří 	Co do přírody nepatří	EV: - lidské aktivity a problémy životního prostředí

<ul style="list-style-type: none"> • při vycházce do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozují činnost člověka • vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě 		
<ul style="list-style-type: none"> • shromažďujeme pohlednice z různých zemí světa a v atlasech vyhledáváme místa, odkud nám je někdo poslal • k daným pohlednicím dokreslujeme typ krajiny nebo zvířata a rostliny, které v takové krajině můžeme najít • vyrobíme si náš vlastní Obrazový atlas světa 	Obrázky z cest	MKV: - kulturní diference
<ul style="list-style-type: none"> • lisujeme rostliny, které rostou v našem okolí • tvoříme výrobky z přírodních materiálů 	Udělej si sám	
<ul style="list-style-type: none"> • besedujeme nad staršími a novými obrázkovými encyklopediemi o zvířatech, porovnáváme rozdíly • kreslíme, malujeme, modelujeme prehistorické zvíře podle své fantazie 	Cesta do pravěku	
<ul style="list-style-type: none"> • navštívíme botanickou zahradu • besedujeme o sběru léčivých rostlin, o výrobě léků, krémů, čajů, navštívíme lékárnou 	Malý botanik	EV: - lidské aktivity a problémy životního prostředí